

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

Legal Problems Regarding the Prevention and Suppression of Technological Crimes

ประทีป ทับอัตรานนท์ (Pratheep Tabatanon)¹

ศุนงคฺนุช ศรีวิพนธ์ (Sunongnut Sriwiphan)²

¹รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร., ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลจังหวัดปทุมธานี

Associate Professor (Senior) Dr., Senior Judge in Pathum Thani Provincial Court

²ดร., ทนายความ

Dr., Lawyer

E-mail: pra2499@gmail.com

Received: 17 January 2025

Revised: 21 May 2025

Accepted: 22 May 2025

บทคัดย่อ

จากพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ได้บัญญัติลักษณะการกระทำความผิดฐานการเปิดบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดเป็นธุระจัดหา โฆษณา ไขข่าว เพื่อให้มีการซื้อขาย ให้เช่า ยืม บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดอื่นใด และผู้กระทำความผิดเป็นธุระจัดหา โฆษณา ไขข่าว เพื่อให้มีการซื้อขาย หมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิได้แก้ปัญหการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยพบว่า ผลจากการที่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงการลงโทษผู้จ้างวาน ให้ผู้อื่นเปิดหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ซึ่งบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ ยังผลให้ยังมีผู้จ้างวาน ใช้ ในกรณีดังกล่าวต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 ที่ต้องระวางโทษเท่ากับ ผู้กระทำความผิด ซึ่งมีโทษตามมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทาง

เทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เพียงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น ทั้งที่เครื่องมือสำคัญในการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี นี้อิทธิพลเงินฝากธนาคารฯ ที่รองรับการโอนเงินของเหยื่ออาชญากรรม และกรณีที่มีการครอบครองบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ของผู้อื่น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ยังไม่มีบทบัญญัติในการกำหนดเป็นความรับผิดทางอาญา โดยทั้งบัญชีเงินฝาก ฯ หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนในชื่อของผู้อื่นต่างเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชญากรรมทางเทคโนโลยี รวมทั้งการมีไว้เพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายซึ่งบัญชีเงินฝาก ฯ หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าว ยังไม่มีบทบัญญัติกำหนดความรับผิดทางอาญาเช่นกัน และเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ความผิดในส่วนการมีไว้เพื่อจำหน่าย ควรมีข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อยับยั้งและเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ดังนั้น จึงควรแก้ไข เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ในส่วนกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้จ้างวาน ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์โดยมิชอบ ความผิดฐานครอบครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ โดยมีขอบ และฐานจำหน่ายซึ่งบัญชีเงินฝาก ฯ หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น ทั้งกำหนดข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมายในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำในส่วนการครอบครองเพื่อจำหน่ายด้วย รวมทั้งความผิดฐานจำหน่ายบัญชีเงินฝาก ฯ หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น

คำสำคัญ: อาชญากรรมทางเทคโนโลยี, บัญชีเงินฝากธนาคาร, เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่, ครอบครอง, จำหน่าย

Abstract

According to Emergency Decree on Measures for the Prevention and Suppression of Technological Crimes, B.E. 2566 (2023), the nature of the offense of deposit account, electronic cards or electronic money accounts for others to use in committing offenses related to technological crimes and determine criminal grounds for those who engage in the business of procuring, advertising, or disclosing news in order to trade, rent, borrow, or deposit account, electronic cards or electronic money for use in committing offenses related to technological crimes or any other offenses, and those who engage in the business of procuring, advertising, or disseminating news for trading telephone number for a mobile phone

service whose user has already been registered in the name of a particular person but cannot be identified. However, the provision does not effectively solve the problem of technological crimes.

According to the results of the research, the result of the provision does not cover the punishment of employers. Allowing others to open or consent to others to use the deposit account, electronic cards In such cases, they are still liable under Section 84 of the Criminal Code, which is subject to the same penalty as the offender, which is punishable under Article 9 of Emergency Decree on Measures for the Prevention and Suppression of Technological Crimes, B.E. 2566 (2023). Only not more than three years, or a fine of not more than 300,000 baht, or both. Although the important tool in committing technological crimes is the bank account that supports the transfer of money by crime victims. And in the case of possession of a deposit account electronic cards, electronic money account or a telephone number for a mobile phone service that is registered as a subscriber in the name of a person. There is no provision to determine criminal liability, as both the deposit account or the mobile phone number registered in the name of another person are important tools in the commission of technological crimes, including the purpose of selling or distributing the deposit account or the mobile phone number. There is also no provision to determine criminal liability, and for the sake of proving guilt in the part of possession for sale, there should be an assumption in the law, both for the deterrence and for the sake of preventing and suppressing technological crimes.

Therefore, the provisions of Emergency Decree on Measures for the Prevention and Suppression of Technological Crimes, B.E. 2566 (2023) should be amended and supplemented. In terms of determining criminal liability for employers, Wan used it to allow others to open bank accounts, electronic cards, electronic money account for others to misuse offenses of possession of electronic cards, electronic money accounts, and telephone number for a mobile phone service whose user has already been registered in the name of a particular person but cannot be identified. However, it is not possible to identify the user illegally and the basis for disposing of the deposit account or the mobile phone number of another person, as well as the presumption in the law to prove the guilt of the perpetrator in the possession for sale. Including the offense of disposing of a deposit account or the mobile phone number of another person.

Keywords: Technology Crimes/ Bank Accounts/ Mobile Phone Numbers/ Possession/ Distribution

บทนำ

อาชญากรรมทางเทคโนโลยี คือ การกระทำความผิดทางกฎหมายโดยใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดความเสียหาย และ/หรือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดย

มิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนจำนวนมาก อาชญากรรมทางไซเบอร์สามารถเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ อาทิ การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ การทำลาย แก้ไข ขโมยข้อมูล โดยเฉพาะการหลอกลวงให้เสียทรัพย์ จากสถิติการรับแจ้งความออนไลน์ คืออาชญากรรมทางเทคโนโลยี จากวันที่ 1 มีนาคม 2565 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2567 พบว่า มีการแจ้งความผ่านระบบแจ้งความออนไลน์ทั้งหมด 575,507 ครั้ง มีมูลค่าความเสียหายรวมกว่า 65,715 ล้านบาท เฉลี่ยความเสียหายวันละกว่า 80 ล้านบาท (ไทยพีบีเอส, 2567) โดยการกระทำผิดดังกล่าวมีเครื่องมือสำคัญสองประการ คือ บัญชีธนาคารที่เปิดไว้เพื่อรับการเงินจากเหยื่อที่เกิดจากการฉ้อโกงที่เป็นอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ (วิกิพีเดีย, 2567) ที่ใช้ติดต่อกับเหยื่อทางโทรศัพท์ ดังนั้นรัฐจึงได้ตราพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 (2566, หน้า 1) เพื่อกำหนดฐานความผิดทางอาญาและความคุมมิให้มีการเปิดบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (มาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566) แต่หากพิจารณาจากสาระสำคัญในมาตรา 9 แล้วจะเห็นว่า ได้กำหนดฐานความผิดเฉพาะผู้เปิดบัญชีเงินฝาก ธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่เท่านั้น มิได้ครอบคลุมไปถึงผู้จ้าง วาน ใช้ให้มีการเปิดบัญชีเงินฝาก แม้จะมีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 กำหนดให้ผู้ต้องหาต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการก็ตาม แต่ในกรณีลักษณะความผิดนี้ การเป็นผู้จ้าง วาน ใช้ให้มีการเปิดบัญชีเงินฝาก น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมมากกว่าผู้รับจ้างเปิดบัญชีเงินฝาก ด้วยเหตุว่า หากไม่ปรากฏบัญชีเงินฝาก ฯ ดังกล่าว ผู้กระทำความผิดในเรื่องอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ก็ไม่สามารถกระทำได้เลย ทั้งในพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ก็มีได้บัญญัติในลักษณะดังกล่าวไว้ ดังนั้น จึงควรกำหนดเป็นฐานความผิดเฉพาะ ส่วนตามมาตรา 10 ซึ่งเป็นบทบัญญัติในเรื่องของผู้ที่เป็นธุระจัดหา เพื่อให้มีการซื้อขาย ให้เช่า ให้ยืมบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และตามมาตรา 11 เป็นบทบัญญัติในเรื่องของผู้ที่เป็นธุระจัดหา เพื่อให้มีการซื้อขายเลขหมายโทรศัพท์สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่ง และนำไปใช้โดยไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ โดยทั้งสองมาตรานี้ ผู้ก่อร่างประสงค์ในการลงโทษผู้ที่เป็นธุระจัดหาเท่านั้น มิได้ครอบคลุมถึงผู้ครอบครองบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ และผู้ที่ครอบครองเลขหมายโทรศัพท์สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่นหรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนในนามของผู้อื่นโดยมิชอบ แม้ข้อเท็จจริงในคดีอาจฟังได้ว่าผู้ที่ครอบครองดังกล่าวเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดในอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ที่ต้องกำหนดกระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้นก็ตาม โดยการมีบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น หรือการมีซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับ

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นเพื่อลงมือกระทำความผิดฐานหนึ่ง อาจเป็นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดในตัวเองอีกฐานหนึ่ง (delits speciaux, delits sui generis) และหากพิจารณาถึงคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgueter) ที่หมายถึงประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครองหรืออาจหมายถึง สถานะที่พึงปรารถนาในทางสังคมที่กฎหมายต้องการประกันจากการล่วงละเมิด การป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมต้องจัดการมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ทั้งตามหลักอันตรายของมิลล์ หรือหลัก Harm Principle (ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม, 2564, หน้า 26) หลัก Offense Principle (ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม, 2564, หน้า 27) ได้กำหนดให้สังคมมีอำนาจในการยับยั้งการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม และจากหลัก “วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการนิติบัญญัติทางอาญาสารบัญญัติ” ของเซอร์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (อ้างถึงใน ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม 2564, หน้า 22) ก็สนับสนุนในการกำหนดพฤติการณ์ใดให้เป็นความผิดทางอาญา หากพฤติกรรมนั้นได้รับกวนความสงบสุขของสังคม ทั้งจากทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) (ชยพล ฉัตรชัยเดช, พ.ด.ศ., ม.ป.ป.) ที่ใช้ป้องกันการกระทำความผิดทางอาญาที่กำหนดโครงสร้างความสำเร็จของอาชญากรรมว่า ต้องมีผู้กระทำความผิดเหยื่อ และโอกาสในการกระทำความผิด หากปิดโอกาสในการกระทำความผิดเสียแล้ว อาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้น ทั้งปฏิกฤษากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ.1948 (Universal Declaration of Human Rights 1948 หรือ UDHR) (แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2567) ได้สนับสนุนใน “การกำหนดโทษทางอาญา เป็นการทำให้เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีและสวัสดิการในสังคมประชาธิปไตย การกำหนดโทษอาญาจึงทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการกระทำที่รบกวนความสงบสุขของผู้คนในสังคมเท่านั้น ดังนั้น รัฐจึงควรกำหนดเป็นฐานความผิดเฉพาะกรณีการครอบครองบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือการครอบครองซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งการบัญญัติลักษณะการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาก็เป็นไปตามแนวคิดของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 (2562, หน้า 1) และข้อ 1 และข้อ 2 แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย

ส่วนการครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายซึ่งบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่น ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ก็มีได้บัญญัติให้เป็นความผิดไว้ ทั้งที่องค์ประกอบสำคัญในการกระทำความผิดในอาชญากรรมทางเทคโนโลยีนี้ ต้องอาศัยบัญชีเงินฝากธนาคารและซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระทำความผิด ตามมาตรา 10 และมาตรา 11 มุ่งลงโทษเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เป็น

นายหน้าซื้อขาย เป็นธุระจัดหา โฆษณา ไขข่าวเพื่อให้มีการซื้อขายเท่านั้น ซึ่งผู้จำหน่ายนี้ไม่ใช่ผู้ซื้อขายหรือ เป็นธุระจัดหาให้มีการซื้อขาย จึงทำให้มาตรการในการปิดช่องทางในการประกอบอาชญากรรมทาง เทคโนโลยีนี้มีข้อบกพร่อง เป็นเหตุให้การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ

อนึ่ง การแสวงหาพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำ ต้องอาศัยพยานหลักฐานที่ผู้ นั้นได้กระทำลงไป ซึ่งหมายความว่า ต้องรอให้ผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดเสียก่อน ดังนั้น จากแนวคิดการ ป้องกันอาชญากรรม 25 แบบของ Cornish & Clarke (สถาบันอาชญาวิทยา เครือรัฐออสเตรเลีย, 2546) ได้แก่ ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ อันจะนำไปสู่การลดโอกาสในการประกอบอาชญากรรม และแนวคิด ของ Brantingham & Faust (1976) ได้อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบแนวคิดการป้องกันอาชญากรรม 3 ระดับ ระดับ ปฐมภูมิ (Primary Prevention) ได้แก่ การระบุปัจจัยในสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคมที่อาจส่งผล ให้เกิดโอกาสในการประกอบอาชญากรรม และทำการปรับแก้หรือยับยั้งเหตุปัจจัยนั้นไม่ให้เกิดขึ้น ระดับ ทุติยภูมิ (Secondary Prevention) ได้แก่ การป้องกันอาชญากรรมด้วยการตรวจจับแนวโน้มของบุคคลที่มี พฤติกรรมอาชญากรรมและกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน ไม่ให้บุคคลเหล่านั้นกระทำความผิดใน สภาพแวดล้อมหรือสังคม และระดับตติยภูมิ (Tertiary Prevention) ได้แก่ การปราบปรามผู้กระทำความผิด ด้วยการดำเนินคดีและการลงโทษ ตลอดจนการบำบัดฟื้นฟูพฤตินิสัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำ ความผิดซ้ำในอนาคต ทั้งการกำหนดข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย (วิรพล ตั้งสุวรรณ, ม.ป.ป.) ที่หมายถึง กรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าเมื่อมีข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐาน (basic facts) เกิดขึ้นให้สันนิษฐานว่ามีข้อเท็จจริง อีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้น (presumed facts) โดยข้อสันนิษฐานตามกฎหมายนั้นอาจแบ่งออกเป็นข้อสันนิษฐาน เด็ดขาด (irrebuttable presumption) ซึ่งจำเลยไม่มีสิทธิโต้แย้งข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นนอกจากที่กฎหมาย สันนิษฐานเอาไว้ได้ และข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาด (rebuttable presumption) ที่มีผลเป็นการผลักภาระการ พิสูจน์ไปให้แก่จำเลยในคดีอาญา โดยจำเลยอาจโต้แย้งได้ โดยไม่ขัดกับหลักสันนิษฐานทั่วไปในคดีอาญาที่ ระบุว่าบุคคลจะไม่ถูกลงโทษทางอาญาจนกว่าจะมีพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้กระทำความผิด ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 ววรรคสอง จึงเกิดแนวคิดในการกำหนดข้อ สันนิษฐานในข้อกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือการมีซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นไว้ในจำนวนเกินกว่า หนึ่งฉบับหรือหนึ่งชิ้นโดยมิชอบ เป็นความผิด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ความผิดของจำเลย แต่ไม่ เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด เพื่อเป็นมาตรการที่ใช้ระงับยับยั้งการกระทำความผิดที่อาจขยายตัวเป็นความผิด เดิมรูปแบบได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ที่มีได้บัญญัติความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับผู้จ้างวาน ใ้ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และฐานการครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายบัญชีเงินฝากฯ และหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ ทั้งที่บัญชีเงินฝากฯและหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นอุปกรณ์สำคัญที่อาชญากรใช้ประกอบในการกระทำความผิด

2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย

3. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในส่วนการจ้างวาน ใ้ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝาก ฯ และการใช้หมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ การครอบครอง การจำหน่ายวัตถุทั้งสอง รวมถึงการกำหนดข้อสันนิษฐานทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองวัตถุทั้งสองว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย

4. เพื่อได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเป็นการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมให้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566

กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เป็นการกำหนดแนวคิดในเรื่องการประกอบอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ว่ามีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชญากรรมคือ บัญชีเงินฝากฯ ของผู้อื่นและหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น หากมีการกำหนดฐานความผิดในเรื่องการจ้างวาน ใ้ให้ผู้อื่นดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากฯ หรือการใ้ใช้ซึ่งหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่กฎหมายดังกล่าวมิได้บัญญัติในเรื่องความรับผิดทางอาญาในเรื่องดังกล่าว แม้ในประมวลกฎหมายอาญาจะมีบทบัญญัติในเรื่อง ผู้จ้างวาน ใ้ให้ผู้อื่นกระทำความผิดไว้ก็ตาม แต่กรณีนี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรมจำนวนมาก รวมทั้งการครอบครอง การครอบครองเพื่อจำหน่าย และการจำหน่ายวัตถุทั้งสองประเภทแต่อย่างใด รวมทั้งการกำหนดข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมายว่าการครอบครองวัตถุทั้งสองประเภทว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย กรณีนี้จึงไม่อาจยังยั้งการกระทำความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมุติฐานของการวิจัย สืบเนื่องจากพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มิได้บัญญัติในเรื่องผู้จ้างวาน ใช้ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารฯ ให้เป็นความผิดเฉพาะแยกจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 ทั้งที่ความเสียหายจากการกระทำผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรมจำนวนมาก รวมทั้งมิได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการครอบครอง การครอบครองเพื่อจำหน่าย และการจำหน่ายทั้งบัญชีเงินฝากธนาคารฯ และหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ ทั้งที่วัตถุประสงค์ทั้งสองประเภทเป็นอุปกรณ์สำคัญในการประกอบอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ในส่วนนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมอาชญากรรมทางเทคโนโลยีต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดหลักอันตรายของมิลล์ หรือหลัก Harm Principle และหลัก Offense Principle ได้กำหนดให้สังคมมีอำนาจในการยับยั้งการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม (ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม, 2564, หน้า 26-27) และจากหลัก “วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการนิบัญญัติทางอาญาสารบัญญัติ” ของเซอร์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) ก็สนับสนุนในการกำหนดพฤติกรรมใดให้เป็นความผิดทางอาญา หากพฤติกรรมนั้นได้รับกวนความสงบสุขของสังคม (ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม, 2564, หน้า 22) ทั้งจากทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) ที่ใช้ป้องกันการกระทำความผิดทางอาญาที่กำหนดโครงสร้างความสำเร็จของอาชญากรรมว่า ต้องมีผู้กระทำความผิด เหยื่อ และโอกาสในการกระทำความผิด หากปิดโอกาสในการกระทำความผิดเสียแล้ว อาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้น (ชยพล นัตรชัยเดช, พล.ด.ศ., 2567) ทั้งปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1948 (Universal Declaration of Human Rights 1948 หรือ UDHR) ได้สนับสนุนใน “การกำหนดโทษทางอาญา เป็นการทำให้ผู้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีและสวัสดิการในสังคมประชาธิปไตย การกำหนดโทษอาญาจึงทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการกระทำที่รบกวนความสงบสุขของผู้คนในสังคมเท่านั้น และหากความเสียหายเกิดขึ้นในสังคมในวงกว้าง รัฐก็ควรกำหนดเป็นฐานความผิดทางอาญาได้ตามแนวคิดของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และข้อ 1 และข้อ 2 แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย

จากแนวคิดการป้องกันอาชญากรรม 25 แบบของ Cornish & Clarke ได้แก่ ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ อันจะนำไปสู่การลดโอกาสในการประกอบอาชญากรรม (สถาบันอาชญาวิทยา เครือรัฐออสเตรเลีย, 2567) และแนวคิดของ Brantingham & Faust (1976) ได้อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบแนวคิดการ

ป้องกันอาชญากรรม 3 ระดับ ระดับปฐมภูมิ (Primary Prevention) ได้แก่ การระบุปัจจัยในสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคมที่อาจส่งผลให้เกิดโอกาสในการประกอบอาชญากรรม และทำการปรับแก้หรือยับยั้งเหตุปัจจัยนั้นไม่ให้เกิดขึ้น ระดับทุติยภูมิ (Secondary Prevention) ได้แก่ การป้องกันอาชญากรรมด้วยการตรวจจับแนวโน้มของบุคคลที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลเหล่านั้นกระทำความผิดในสภาพแวดล้อมหรือสังคม และระดับตติยภูมิ (Tertiary Prevention) ได้แก่ การปราบปรามผู้กระทำความผิดด้วยการดำเนินคดีและการลงโทษ ตลอดจนการบำบัดฟื้นฟูพฤตินิสัยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำในอนาคต (Brantingham & Faust, 1976) ทั้งการกำหนดข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย ที่หมายถึง กรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าเมื่อมีข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐาน (basic facts) เกิดขึ้นให้สันนิษฐานว่ามีข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้น (presumed facts) โดยข้อสันนิษฐานตามกฎหมายนั้นอาจแบ่งออกเป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด (irrebuttable presumption) ที่จำเเลยนำสืบหักล้างไม่ได้ และข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาด (rebuttable presumption) ที่จำเเลยนำสืบหักล้างได้ (วีรพล ตั้งสุวรรณ, ม.ป.ป., หน้า 5) ทั้งนี้การมีข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาดดังกล่าวมีประโยชน์ในการพิสูจน์ความผิดของจำเลย

วิธีการวิจัย

การวิจัยแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบทกฎหมายต่าง ๆ บทความทางวิชาการในวารสารกฎหมาย ตำราทางกฎหมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ผลการวิจัย

พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 มีเจตนารมณ์ว่า “โดยที่ปัจจุบันมีการใช้วิธีการทางเทคโนโลยี หลอกลวงประชาชนทั่วไปผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ จนทำให้ประชาชนสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และผู้หลอกลวงได้โอนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวผ่านบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นต่อไปเป็นทอด ๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อปกปิดหรืออำพรางการกระทำความผิด ซึ่งแต่ละวัน ประชาชนผู้สุจริตถูกหลอกลวงจำนวนมากและมีมูลค่าความเสียหายสูงมาก และการหลอกลวงดังกล่าว ซึ่งเป็นการกระทำความผิดได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างและเป็นอันตรายร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ.....” จะเห็นได้ว่า รัฐเล็งเห็นถึงการกระทำอาชญากรรมทางเทคโนโลยีนี้ได้ใช้เครื่องมือสำคัญสองประการ คือ บัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ติดต่อสื่อสารของผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ คือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น จึงกำหนดฐานความผิดในส่วนการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อื่นนำไปใช้เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ไม่ว่า

จะเป็นรับจ้างหรือไม่ก็ตาม หรือการใช้เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น และการทำตัวเป็นนายหน้าชี้ช่องในการจัดหาบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีนำไปใช้ และการทำตัวเป็นนายหน้าชี้ช่องในการจัดหาหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบุคคลหนึ่ง มาให้ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีใช้ โดยการใช้ซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่นี้ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ เพื่อเป็นการระงับยับยั้งการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ตามบทบัญญัติในมาตรา 9 ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้ โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” โครงสร้างการรับผิดทางอาญาตามฐานความผิดนี้ คือ ผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ โดยเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ ไม่มีเจตนาใช้บัญชีเงินฝาก ฯ ดังกล่าวเพื่อตน รวมถึงการยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน โดยรู้หรือควรรู้ว่าจะมีการนำบัญชีเงินฝาก ฯ ดังกล่าวไปใช้ในอาชญากรรม กฎหมายนี้มุ่งประสงค์ลงโทษผู้รับจ้างเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร และการลงโทษผู้ว่าจ้างให้มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารก็เป็นที่ไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 ที่กำหนดระวางโทษเท่ากับผู้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ผลจากการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ ดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญในการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เพราะเหยื่อจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จะทำการโอนเงินของตนเข้าในบัญชีเงินฝากธนาคารดังกล่าว หากไม่มีบัญชีเงินฝากธนาคาร การกระทำความผิดก็จะไม่สำเร็จ การกำหนดโทษของผู้ว่าจ้างให้มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 จึงน่าจะไม้อาจยับยั้งการกระทำความผิดดังกล่าวได้ ตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือปราบปราม (Deterrence) กำหนดให้การลงโทษเพื่อทำให้ผู้กระทำและผู้อื่นเกรงกลัวผลจากการกระทำความผิด และทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันสังคม (Protection of Society) ที่มุ่งเน้นการรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมโดยรวมเป็นการแสดงเจตจำนงร่วมกันของคนในสังคมในข้อที่ว่าแม้จะเป็นการกระทำความผิดระหว่างสมาชิกต่อสมาชิกในสังคม เฉพาะรายก็ตาม ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อสังคมโดยตรง เมื่อพิจารณาถึงหลักอันตรายของมิลล์ หรือหลัก Harm Principle, หลัก Offense Principle, รวมทั้งหลัก “วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการนิติบัญญัติทางอาญาสารบัญญัติ” ของเฮอร์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) ต่างก็สนับสนุนในการกำหนดพฤติการณ์ใดให้เป็นความผิดทางอาญา หากพฤติกรรมนั้นได้รับกวนความสงบสุขของสังคม ดังนั้น จึงควรกำหนดเป็นฐานความผิดเฉพาะแก่ผู้ว่าจ้างให้มีการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือให้ยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อประโยชน์ในอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

แม้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2542, หน้า 45) มาตรา 5 ที่กำหนดเงื่อนไขความผิดฐานฟอกเงินว่า “ผู้ใด (1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ (2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มาแหล่งที่ดัง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด (3) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ก็ตาม แต่หากผู้นั้นเป็นเพียงผู้จ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารฯ แต่มิได้เข้าร่วมในการดำเนินการฟอกเงิน การพิสูจน์ว่าผู้นั้นมีพฤติกรรมเข้าเงื่อนไขในสามประการดังกล่าว ก็เป็นการยากลำบากที่จะนำตัวผู้นั้นเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้

ใน Money Laundering Control Act of 1986, Public Law 99-570 ของสหรัฐอเมริกา ไม่ปรากฏมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปิดบัญชีเงินฝากให้ผู้อื่นใช้ แต่กำหนดเป็นความผิดฐานฟอกเงินสำหรับการกระทำธุรกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนย้ายเงินทุน การโอนเอกสารสิทธิในทรัพย์สินซึ่งครอบคลุมการใช้บัญชีธนาคารเพื่อรับเงิน โอนเงินอันเกี่ยวกับความผิดต่าง ๆ (section 1956) (Laundering of monetary instruments, n.d.) และในสหราชอาณาจักร ไม่ปรากฏมีกฎหมายเฉพาะในการกำหนดความรับผิดทางอาญาในเรื่องการเปิดบัญชีเงินฝากในผู้อื่นใช้เพื่อกระทำความผิด มีเพียงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น ตาม Proceeds of Crime Act 2002 (POCA) ในมาตรา 327 มาตรา 328 (Proceeds of Crime Act, 2002)

ส่วนฐานความผิดในเรื่องการเป็นธุระจัดหาบัญชีเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ผู้ใดผู้หนึ่งนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี มาตรา 10 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า หรือให้ยืม บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นว่าโครงสร้างความผิดตามบทบัญญัตินี้ เป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้าชี้ช่อง เป็นธุระจัดหาบัญชีเงินฝากธนาคารให้แก่ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การพิสูจน์ความผิดในส่วนนี้ คือ ต้องมีการกระทำในลักษณะ “เป็นธุระจัดหา โฆษณา โฆษณา ให้เช่า” และ “เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า ให้ยืม” ส่วนมาตรา 11 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อ หรือขายหมายเลขโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดแล้วแต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มีโครงสร้างความรับผิดทางอาญาในมาตรานี้ คือ ผู้กระทำความผิดเป็นนายหน้าชี้ช่อง เป็นธุระจัดหา โฆษณา โฆษณา ให้เช่า เพื่อให้มีการซื้อขายหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือซิมโทรศัพท์

เคลื่อนที่ของผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ โดยไม่สามารถระบุตัวผู้ใช้ได้ ความผิดทั้งสองมาตรานี้ มีโครงสร้าง ความรับผิด คือ มีนายหน้าชี้ช่อง ผู้ซื้อ และผู้ขาย ซึ่งรัฐมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษบุคคลที่เป็นธุระจัดหา ทำนองเป็นนายหน้า เพื่อให้มีการซื้อขายบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือซิมโทรศัพท์เคลื่อนที่เท่านั้น แต่รัฐมิได้ บัญญัติถึงความรับผิดทางอาญาแก่ผู้ครอบครองบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือ เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ให้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคล ใดของผู้อื่น ทั้งที่ผู้ครอบครองเป็นบุคคลสำคัญในโครงสร้างการกระทำผิดทางอาญากรรมทางเทคโนโลยี ด้วยเหตุจะเป็นผู้นำไปใช้ในการประกอบอาชญากรรม โดยผู้ครอบครองอาจไม่เป็นผู้กระทำผิดทาง อาชญากรรมทางเทคโนโลยีก็ได้ แต่เป็นผู้ส่งผ่านให้แก่ผู้กระทำผิด ทั้งผู้ครอบครองมิได้เป็นนายหน้าชี้ช่อง ตามความหมายในมาตรา 10 และมาตรา 11 รวมทั้งการเป็นผู้จำหน่ายบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือซิมการ์ด โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯ ให้แก่ผู้กระทำผิดทางอาญากรรมทางเทคโนโลยี ก็ไม่ปรากฏบทบัญญัติในการกำหนด ความรับผิดทางอาญา แม้ตามประมวลกฎหมายอาญา ในภาค 2 ความผิด ลักษณะ 7 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 269/5 และมาตรา 269/6 ได้ บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ และมีไว้เพื่อนำออกใช้โดยมิชอบ ก็ตาม แต่จากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นลักษณะความผิดทั่วไปเกี่ยวกับความผิดในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้อื่นเท่านั้น ซึ่งมีความแตกต่างไปจากลักษณะการกระทำผิดอาญากรรมทางเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่สังคมในวงกว้าง โดยควรกำหนดคำนิยามคำว่า “การจำหน่าย” ให้รวมถึงการครอบครอง เพื่อจำหน่ายด้วย เพื่อให้ครอบคลุมถึงการครอบครองให้มีขอบเขตกว้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ทำนองเดียวกับคำนิยามในประมวลกฎหมายยาเสพติด และเมื่อ พิจารณาจากหลัก Harm Principle, หลัก Offense Principle ที่สนับสนุนในการสังคมกำหนดเงื่อนไขในการ ป้องกันจากภัยอันตรายที่เกิดจากสมาชิกของสังคม จึงสมควรกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา

อนึ่งการครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นขั้นตอนของผู้กระทำที่มีบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ หรือ ซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียน ผู้ให้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นไว้เพื่อจำหน่าย ขั้นตอนนี้ หากยังไม่มีจำหน่ายก็จะ เป็นเพียงความผิดฐานครอบครองโดยมิชอบเท่านั้น ทั้งที่ผู้กระทำมีเจตนาที่ร้ายแรงกว่าการครอบครอง ด้วยเหตุว่าการครอบครองวัตถุดังกล่าวก็เป็นไปเพื่อตนเองเท่านั้น แต่การจำหน่ายให้ผู้อื่น ผู้กระทำประสงค์ เพียงผลประโยชน์ที่เกิดจากการจำหน่ายโดยไม่สนใจว่าผู้ซื้อจะทำอย่างไรกับวัตถุนั้น ย่อมก่อให้เกิดภัย อันตรายมากกว่าการครอบครองเพื่อตนเอง แต่การพิสูจน์ว่าผู้นั้นมีไว้เพื่อจำหน่ายทั้งที่ยังมิได้จำหน่ายนี้ ย่อมเป็นอุปสรรคในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำ ดังนั้น การออกแบบในกระบวนการยุติธรรมในส่วน การแสวงหาพยานหลักฐาน จะเป็นการกำหนด “ข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมาย” เพื่อให้โจทก์พิสูจน์ ข้อเท็จจริงเพียงเข้าข้อสันนิษฐาน ทำให้จำเลยมีการการพิสูจน์ในคดี ทำนองการกำหนดข้อสันนิษฐานใน พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 6 ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ

ขัดต่อข้อความในกฎกระทรวง หรือ ใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้น เล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่การเล่นในงานรื่นเริง สาธารณะ หรือในงานนักขัตตฤกษ์ หรือในที่ สาธารณสถาน หรือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/9 การมีหนังสือเดินทางปลอมตามมาตรา 269/8 จำนวนตั้งแต่สองฉบับขึ้นไป ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้เพื่อจำหน่ายหรือการมีไว้ในครอบครองซึ่ง ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 ใน ปริมาณเล็กน้อยซึ่งไม่เกินปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ มาตรา 107 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด และกฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครอง เพื่อเสพ พ.ศ. 2567

ข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย (Presumption of law) หมายถึง กรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าเมื่อมี ข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐาน (basic facts) เกิดขึ้นให้สันนิษฐานว่ามีข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้น (presumed facts) โดยข้อสันนิษฐานตามกฎหมายนั้นอาจแบ่งออกเป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด (irrebuttable presumption) ซึ่งจำเลยไม่มีสิทธิโต้แย้งข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นนอกจากที่กฎหมายสันนิษฐานเอาไว้ได้เลย และ ข้อสันนิษฐาน ไม่เด็ดขาด (rebuttable presumption) ซึ่งมีผลเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ไปให้แก่จำเลยใน คดีอาญา (เครือข่ายกฎหมายมหาชนไทย, 2556) แม้ว่ามีข้อสันนิษฐานในคดีอาญาว่า ให้สันนิษฐานไว้ก่อน ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด แต่แนวคิดการกำหนดข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมายก็ไม่ขัดแย้งกับ ข้อสันนิษฐานทางอาญา ด้วยเหตุว่าโจทก์ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าจำเลยอยู่ในสถานการณ์ตามที่ข้อสันนิษฐาน ข้อกฎหมายกำหนด และข้อสันนิษฐานนี้ก็ไม่เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด หมายความว่า จำเลยนำสืบหักล้าง ได้ (คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ ค 2/2494 ลงวันที่ 4 มกราคม 2494 วินิจฉัยว่า มาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 15/2566 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2566 วินิจฉัยว่าข้อสันนิษฐานในส่วนจำนวนยาเสพติดให้โทษที่จำเลยครอบครองเป็น ข้อสันนิษฐานข้อกฎหมายที่ไม่เด็ดขาด ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ) ผู้กระทำความผิดมีการครอบครองบัญชีเงินฝาก ธนาคารหรือชิมโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่นไว้ส่วนหนึ่ง หากพบว่าผู้นั้นได้ครอบครองบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือชิมโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่นโดยมิชอบ แต่มีเจตนาในการจำหน่าย หากพิจารณาถึงหลักอันตรายของ มิลล์ หรือ หลัก Harm Principle โดยจอห์น สจ๊วต มิลล์ (John Stuart Mill) เชื่อว่า การจำกัดอิสรภาพของผู้อื่น นั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมควรจะกระทำ แต่ก็ไม่ใช่ทำให้อิสรภาพแก่นมนุษย์ทุกคนอย่างไร้ขีดจำกัดอิสรภาพในบาง เรื่องสามารถที่จะถูกจำกัดได้โดยเขามีความเห็นว่ “วัตถุประสงค์เพียงประการเดียวซึ่งการใช้อำนาจนั้นจะมี การดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบด้วยความชอบธรรมเหนือสมาชิกในสังคมที่มีความเจริญแล้วก็คือเพื่อเป็น การป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น” และหลัก Offense Principle โดยโจเอล ไฟน์เบิร์ก (Joel Feinberg) ได้ให้เหตุผลว่า “ในการจะกำหนดว่า การกระทำใดเป็นความผิดอาญานั้นควรจะเป็นวิธีที่จำเป็น และมีประสิทธิภาพที่จะป้องกันความผิดที่ร้ายแรงกับผู้อื่น” ทั้งเหตุที่กฎหมายบัญญัติข้อสันนิษฐานตาม

กฎหมายขึ้นมาเป็นข้อกเว้นของการกำหนดการพิสูจน์ในคดีอาญาโดยทั่วไปนั้น อาจสรุปได้ว่า เพื่อช่วยเสริมนโยบายปราบปรามอาชญากรรมบางประเภทของรัฐ เนื่องจากรัฐซึ่งเป็นฝ่ายโจทก์ต้องพิสูจน์ องค์ประกอบความผิดให้ครบถ้วนและพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำ จนปราศจากความสงสัยตามสมควร มาตรฐานการพิสูจน์เช่นนี้ ใช้นับคดีอาญาทุกคดี ทั้งนี้เพื่อคุ้มกันคนบริสุทธิ์ไม่ให้ถูกลงโทษ แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมต้องทำงานหนักในการรวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอ และน่าเชื่อถือพอที่ศาลจะลงโทษได้ ซึ่งในคดีบางประเภท อาจจะหาพยานหลักฐานได้ยาก ทำให้ผู้กระทำผิด หลุดรอดจากการลงโทษตามกฎหมาย วิธีการแก้ไขของฝ่ายรัฐ คือ ลดมาตรฐานการพิสูจน์ข้อเท็จจริงใน ความผิดบางประเภกลง ทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งวิธีการลดมาตรฐานการพิสูจน์ ข้อเท็จจริงที่ง่ายที่สุดก็คือ การออกกฎหมายกำหนดข้อสันนิษฐานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องพิสูจน์ ข้อเท็จจริงที่ได้รับการสันนิษฐาน ซึ่งมักเป็นองค์ประกอบความผิดที่หาพยานหลักฐานยาก (วิรพล ตั้งสุวรรณ, ม.ป.ป.)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

จากพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 9 รัฐมิได้บัญญัติฐานความผิดของผู้จ้าง วาน ไซ้ ในการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือรับเอาไว้ซึ่งบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ ของผู้อื่นโดย มิชอบ ทั้งที่บัญชีเงินฝาก ธนาคาร ฯ เป็นเครื่องมือสำคัญในการรับโอนเงินจากเหยื่อที่เกิดจากการฉ้อโกงอันเป็นอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี คงมีเพียงบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 ที่กำหนดความรับผิดอาญาของผู้จ้าง วาน ไซ้ เท่านั้น ทั้งที่การรับเอาบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ เป็นจุดสำคัญในการกระทำความผิดอาชญากรรมทาง เทคโนโลยีนี้ ส่วนการครอบครองบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ ของผู้อื่นหรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลข หมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ของผู้อื่น ก็ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้กระทำต้องรับผิดทางอาญา ทั้งการจำหน่ายวัตถุทั้งสองประเภทก็ไม่มี บทบัญญัติในการกำหนดความรับผิดทางอาญาเช่นเดียวกัน โดยควรให้กำหนดคำนิยามคำว่า “การจำหน่าย” ให้หมายความรวมถึงการครอบครองเพื่อจำหน่ายด้วย ซึ่งบัญชีเงินฝากธนาคาร ฯ ของผู้อื่น หรือซิมโทรศัพท์ เคลื่อนที่ของผู้อื่น เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารของผู้กระทำอาชญากรรมทางเทคโนโลยีกับเหยื่อ อาชญากรรม และจำเป็นต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และเพื่อ ประโยชน์ในการพิสูจน์ความรับผิดของผู้ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งวัตถุทั้งสองประเภทนี้จำต้องมี ข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมาย

การที่รัฐมิได้บัญญัติความรับผิดของผู้จ้าง วาน ไซ้ ให้ผู้อื่นทำการบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเป็นผู้ครอบครอง ซึ่งบัญชีเงินฝากธนาคาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น หรือซิมโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือเลขหมายโทรศัพท์

สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใด เป็นความผิดเฉพาะ ทำให้การกระทำอาชญากรรมทางเทคโนโลยีไม่อาจถูกควบคุม หรือระงับยับยั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมิได้บัญญัติความรับผิดชอบเป็นผู้อุปถัมภ์บัญชีเงินฝากธนาคารฯ ของผู้อื่น หรือซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่น โดยมีขอบ ทั้งนี้ได้บัญญัติความผิดฐานเป็นผู้จำหน่ายวัตถุทั้งสองประเภท ทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีไม่มีประสิทธิภาพ และรัฐควรกำหนดข้อสันนิษฐานในข้อกฎหมายในการพิสูจน์ความผิดฐานการครอบครองเพื่อจำหน่ายไว้ด้วยเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำ ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ดังนี้

1) ในส่วนคำนิยาม จากมาตรา 3 ให้แก้ไขเพิ่มเติม ระหว่างคำนิยามคำว่า “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” และ “สถาบันการเงิน” ดังนี้

“ซิมโทรศัพท์เคลื่อนที่” หมายถึง แผงวงจรรวมสำหรับบันทึกเลขประจำตัวสากลสำหรับผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (International Mobile Subscriber Identity; IMSI) รหัสใช้เฉพาะตัว (Personal Identification Number; PIN) รหัสปลดล็อกรหัสใช้เฉพาะตัว (Personal Unblocking Key; PUK) ข้อมูลเข้ารหัสตามความจำเป็นสำหรับอนุญาตให้ผู้ขอรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (รวมถึงคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติทำงานอย่างเดียวกัน) รับบริการตามสิทธิ์ของตน

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จ่าย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทน หรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย

2) ในส่วนการเป็นผู้จ้างวาน ใช้ ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝาก ฯ จาก มาตรา 9 ความว่า “ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้ โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เพิ่มเป็นวรรคสอง คือ

ผู้ใดเป็นผู้จ้างวาน ใช้ ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3) ในส่วนการเป็นผู้ครอบครองบัญชีเงินฝาก ฯ หรือซิมโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น เพิ่มเป็นมาตรา 11/1 ว่า

ผู้ใดครอบครองบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น โดยมีขอบ หรือครอบครองซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการ

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4) ในส่วนเป็นผู้จำหน่ายบัญชีเงินฝาก หรือซิมโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้อื่น เพิ่มเป็นมาตรา 11/2 ว่า ผู้จำหน่ายบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น หรือซิมการ์ด โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การมีบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น ตั้งแต่หนึ่งฉบับขึ้นไป หรือการมีซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ใช้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคลใดของผู้อื่น ตั้งแต่หนึ่งชิ้นหรือหนึ่งหมายเลขโทรศัพท์ขึ้นไป ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

การสร้างฐานความผิดเกี่ยวกับการครอบครองบัญชีม้า และซิมม้า รวมทั้งความผิดฐานจำหน่ายวัตถุทั้งสองประเภทและการตั้งข้อสันนิษฐานข้อกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองเพื่อจำหน่าย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เครือข่ายกฎหมายมหาชนไทย. (2556). ผลกระทบทางอ้อมของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 5/2556 และ 12/2555 ต่อความชอบธรรมของข้อสันนิษฐานตามสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์ (factual presumption) ในคดีอาญา. วันที่ค้นข้อมูล 30 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://public-law.net/publaw/printPublaw.aspx?ID=1863>

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ ต 2/2494 ลงวันที่ 4 มกราคม 2494.

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 15/2566 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2566.

ไทยพีบีเอส. (2567). เผยสถิติอาชญากรรมไซเบอร์ ผู้เสียหายส่วนใหญ่ เป็นหญิงวัยทำงาน. วันที่ค้นข้อมูล 27 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/342472>

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562. (2562, 31 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 72 ก. หน้า 1.

พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566. (2566, 16, มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนที่ 18 ก. หน้า 1.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. (2542, 21 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 29 ก. หน้า 45.

วิกิพีเดีย. (2567). *ซิมการ์ด*. วันที่ค้นข้อมูล 28 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%8B%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%94>

วีรพล ตั้งสุวรรณ. (ม.ป.ป.). “การใช้ข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในคดีอาชญากรรมได้หลักนิติธรรม” จาก เอกสารวิชาการส่วนบุคคล. ใน *การอบรมหลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 3*. วิทยาลัย รัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม. (2564). *หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญา ภายใต้โครงการสนับสนุน สารสนเทศเพื่อการทำงานของสมาชิกรัฐสภา*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ชยพล ฉัตรชัยเดช, พล.ต.ต. (ม.ป.ป.). ใน *ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม*. วันที่ค้นข้อมูล 31 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglefindmkaj/https://www.khunthalee.org/wpcontent/uploads/2024/03/O8_2_1%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2567). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*. วันที่ค้นข้อมูล 31 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/>

ภาษาอังกฤษ

Crime reduction or prevention: is there a difference?, (2567). *สถาบันอาชญาวิทยา เครือรัฐออสเตรเลีย*. วันที่ค้นข้อมูล 27 ธันวาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.aic.gov.au/publications/crm/crm2>

Brantingham, P. J., & Faust, F. L. (1976). A conceptual model of crime prevention. *Crime & Delinquency*, 22(3), 284-296. Retrieved December 27, 2024, from <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/001112877602200302>

Laundering of monetary instruments. (n.d.). Retrieved December 30, 2024, from <chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglefindmkaj/https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-100/pdf/STATUTE-100-Pg 3207.pdf>

Proceeds of Crime Act. (2002). *Section 327*. Retrieved December 30, 2024, from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/section/327>

Proceeds of Crime Act. (2002). *Section 328*. Retrieved December 30, 2024, from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/section/328>